

עין משפט
ג' מנחה

לב:

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

מסורת הש"ס

ואל יעבד עם הארץ איסורא רבה. והא דמסקי פ"ק דשבת (דף ד.) גבי הדניק פת דתנור דלון אומריס ללדס חטא כגביל שזכס חכרן ככל שאני שהוא גורס לו לעבור שהוא אומר לו קוטו וסכור עשערן ומיהו קשה דף ע"ג. אמר אין לך דבר שממעכב אחר תמיד של בין הערביס אלף קטרת ורות ככל השנה ופסקא ומחזור כפוריס בערבי ספקיס דלגד שטובל ואוכל פסקו לערס וקעברי כהני אעשה דהשלמה שאין זו כרת כדו שיקיס זה מלות עשה פתקא (דף ק"ג): דתקן דעלה לו יבלת חכרו חומבו כו כשנינו כדו שיעשה ענדומו ואף ע"ג דלוי לאו ענדומו היה אסור והתם לא שרינן דריית הפת שהיא מדרגתן ואומר ר"י שיש לתקן כהניס דהדניק לפי שפעם שהדניק סמוך לחסיכה ואע"ג דהוי שוגג צהיני ליה לאסוקי אדעמיה אלל כהניק דלא פשע מידי שרי והא דשרי (גמ' דף ל"ג): כהניס פשמה ותליה נת חורין לשחריה כשהגו כה מנהג הפקדא אע"ג שעובר בעשה לא דמי פריעות דידהו דהדניק פת דתנור שאותו לא היה אנוס כלל אלל פשמה האסורה בעבדים ולגבי חורין והיא להטות אחר זנות אי אפשר שלא תכשיל בני אדם ודמו לאונסין ועוד דהיה ליה כמלוה דרביס כדמשיני (ס"ג): גבי ר' אליעזר ששיחרר עבדו להסלימו לעשרה מלוה דרביס שאני: **מ"ה** ז"י אע"פא מה ז"י אשמה. השתא דלמתי לא אסיק אשמה באילן למעלה מי דנין למעלה וינין למטה לא יהיה עירובי משום דמשמע דאילן אלף דפרין כיון דמשמיה הוי עירובי ולא איכפת לן כמה עשירי כהניס למעלה נמי ליהוי עירובי דהוא ועירובו נמקוס אחד הוא: **דרה"ל** עולה עד ארקיע. לא הוי נזיר להאי טעמא דרשות היחיד עולה עד לרקיע דאי נמי הוי נמקוס פטור הוא ועירובו נמקוס אחד אלף האמת אומר: **ה"א** קשמשש באילן. פירש רש"י דהוא הדין דהיה מני למיפרך והא קמייתי מדרמילית לרשות הרביס אלף מדא מש' פירכי נקט ומהר"י מפרש דהוי מני לשני דקאי כדרמילית: **וה"א** אמר רבא הנותן עירובי יש לו ד' אמות. לכל רות כאלו מוקפת מחייה וכיון דהשניין עירוביה של עיר כמאן דמליא אע"פ שהוא רשות הרביס לפי שהוא כמקוף לגבי העיר שהוא חסוד ככלל העיר כד' אמות לענין תחום שנת וכן לנותן שס עירובו (לקמן דף ס"ג): גס חוק לעירובי של עיר יש לו ארבע אמות אלפסי אמה יחשב נמי כמאן דמליא:

ואיסורא קילנא. שלא מן המוקף: איסורא רבה. לאכול טבלים: **מתני'** למעלה מעשרה ספחים כו'. מפרש בגמרא: נתנו כבור כו'. מפרש בגמרא (ל"ג): **גמ'** אי דנמקוון לקנות שביחמו על אילן: הוא ועירובו נמקוס אחד. ואפילו למעלה מי עירובו עירוב: אלף דנמקוון לשבוס למטה. מירוצא הוא. הילכך למעלה מעשרה אין עירובו עירוב דנמקוס שנמקוון לשבות שס היא שביחמו וכיון דלי הוא בעי למשקל עירוביה ומכילה בשעה שהעירוב וזכה לו דהיינו בין השמשות לא מני שקיל דמיימי מרשות היחיד לרשות הרביס לא היה עירובו עירוב וכיון דאילן רחב ד' והוי למעלה מי דמיה רשות היחיד. למטה מי עירובו עירוב ואע"ג דלמטה מי כרמלית הוא דכל ג' עד ט' כרמז ד' כרמלית היא כדאמרן ביארות השבת (שנה דף ט"ז). וקא מיימי ליה מדרמילית לרה"ר הא מוקמי לה כרבי דלמך כל דבר שהוא משום שנות לא גזרו עליו בין השמשות: והא משמשש באלין. כי שקיל ליה ואמרי עירובו עירובי אפי' עירוב מעשרה והא לא מני שקיל ליה דשימוש אילן שנות הוא כדמין (כ"ג דף לו): אלו הן משום שנות לא עולין באלין. והוא הדין דמני למיפרך והא קא מיימי מדרמילית לרשות הרביס אלף כיון דהא שנות הוא שנות חרף מיימייהו נקט: כיון השמשות. שהיא שנת קניית עירוב וכיון דההיא עשמת מני שקיל ליה נמלאת סעודה הרחוקה לו כחמותה שעה (ו) ומו לא איכפת לן. לא גזרו עליו בין השמשות כיון דבין השמשות ספקא הוא וזנות דרבנן הוא לא גזרו. ולקמן (ג'ג.) מפרש מני רבי ומני רבנן: עירוביה של עיר. כל בית שישנו בתוך כנעיס אמה וסייסי לעיר קרי עירוביה של עיר כפרק כ"ג עירובי (לקמן דף ט"ז): **אלל** כאלין העומד בתוך עירוביה של עיר. כגון שהיה עיר בתוך אלפסי אמה של עירו והיה רואה לילך עד אלפסי אמה עירובו בלמות העיר כאלין העומד בתוך עירוביה של עיר: **אפי' למעלה מעשרה**. והוא נתמקון לשבות למטה עירובו עירוב: **דמסא**. מתוך שהוא מוקפת ישוב ממחילותיה ואינה מגולה חוניה לה כמאן דמליא עפרה והוי כמאן דנמקוון לשבות למעלה מעשרה ואע"ג דלי בעי למשקליה לא מני שקיל דהא האילן רשות היחיד ומתמיו רשות הרביס חזינן למקוס שביחמו כאליו הוא גבוה למיחיו כאליו נתמקון לשבות למעלה ויקנה לו העירוב: כיון דאמר רבא הנותן את עירובו כו'. לקמן בהאי פירקא (דף לה.) גבי נתגלגל חוק לתחום דקמי מתמיתין אינו עירובי ואמר רבא לא שנו אלל שנתגלגל חוק לתחום אמות אלל חוק ארבע אמות הנותן הוא עירובי יש לו ארבע אמות כלומר ארבע אמות שביחמו הוא ליה כמקופת מחילות וכי היכי דהנותן את עירובו כביח כביח דהוי כל הבית כאליו הוא בתוך תחומי כדאמרינן לקמן כביח כעברין (דף ס"א). אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה כו' הא נמי כל ארבע אמות הוא ליה כביח ומני לאמריי מתוך לתחום בתוך התחום אלמא לרבא כרשות היחיד הן לו: ורשום היחיד עולה עד לרקיע. ואפילו נתנו למעלה מעשרה הוא ועירובו כרשות היחיד הן ונהי דלא רשות היחיד ממש יניהו לגבי איסורא דהדר

לדאורייתא למשקליה מאילן להתם דהא ליכא מחייה מיהו לענין מיהו הוא ועירובו נמקוס אחד הוי מד רשותא דומיא דנותן כעירוביה של עיר דחוי ליה רבא כמאן דמליא: **באלין**. שנופו נוטה חוק לארבע אמות (ו) שהוא סוף התחום והגיע עירובו בנופו חוק לד' אמות: והא

הנהרות הב"ח

(א) גבי אלף דנתמקוון לשבות: (ב) שם וכו' אמר שמואל ישיר אמרו ליה: (ג) ה"ד דיה בין השמשות וכו' דלמטה שנה היא וכו' אלף: (ד) ד"ה כאלין שישנו נוטה חוק לד' אמות: (ה) סוף התחום תחמי' יריב סוף חוק

גליון הש"ס

ת"ס' ד"ה רבא באילן עירובי וכו' דהיינו עירובי כדאמרינן ר"י סוף דף ת"ה תחומות ד"ה ועירובי:

מוקף רש"י

רשות היחיד עולה עד לרקיע. כל חצר שבער רה"ר. בין חצר חצר בין חצר עמוד כהניס גבוה ל' ורחב ד'. כגבול עד לרקיע שם רשות היחיד עליו: וז"ל כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות. דשנות עירו מחסי כאלפסי שבת לא גזרו עליה אלף שבת ודאי יאל בין השמשות ונכח ח' ו' ישיר. ופי' אמרם אמת (ל"ג) שפיר קאמרת (ספחים ג') חורין ע"פ ה' הנותן עירובי יש לו ארבע אמות. החילן ונתמקון לקנות שם שביחמו יש לו ארבע אמות. דהואיל והנהו ארבע אמות. ונתמקון כחמותא היו ליה כחמותא והי' נתמקון את עירובי כביח כביח עשירי התחום. ואפילו הוא אלף אמה מהלך את טולה ויחלה לה אלפסי אמה ולקמן לה.

רב ניסים גאון

אלא דנתמקון לשבות אלמא תא קא משתמש באילן. במסכת ז"ם טוב בך משיילן אמרו אלף כהניס שבות לא עולין באילן. לא גזרו עליו בין השמשות. רבנן. כלומר שישמש אילן.

רבינו חננאל

החבר דנתמקון לחבר שאמר לעם הארץ אלף לך כלכלה זו. אבל החבר ששמע ואין חוק לעשר. דברואי הואו חבר קמא דאי ליה מלי לך כלכלה זו עשירי מעשר עילוי כמחיה ואפי"ג שאינו בין המוקף. סבר ניהא ליה למיפסד איסורא קילוא לתרום שלא מן המוקף. ולא ליעבוריה לעם הארץ איסורא רבה אכילת טבלים. ואמרו סבר לא למשדו חברים לתרום שלא מן המוקף. ולא חייש החבר (כ"ג) ולעם הארץ אפי' עבדי (א"ש) איסורא רבה. ולא ליעברא הוא איסורא קילוא. ממני נתנו באילן למעלה מי ספחים אינו עירובי וכו'. אוקימנן באילן העומד ברשות הרביס. ואם נתן עירובו נמקוון מי ספחים כיון שנתמקון לשבות למטה הוא ועירובו במקוס אחד הן. ואשקינן והא השמשותש באילן. וענין רבי היא. ותשמיש באילן משום שבות הוא. והמן אילו הן (מסכת) [משיבם] שבות לא עולין באילן כו'. ורבי סבר כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות. וקניית העירוב בין השמשות הוא. והנה בין השמשות לא היה אסור להשתמש באילן שנמצא אחת התע שקנה עירוב הוא ועירובו במקוס אחד. אמר להו רב נתמן לר' (אחא) חייא בר אבא ולר' יוסי) [אסין] ולרבא בר נתן ישי. וכן אמר שמואל וכו' כולי האי אתון קבעי פורתא בבב'. אמר רבי לא שנו אלא באילן העומד חוץ לעירובא של עיר. אבל בתוך עירובא של עיר אפילו למעלה מעשרה עירובי עירובי.

הנותן עירובו יש לו ארבע אמות. לכל רות כאלו מוקפת מחייה וכיון דהשניין עירוביה של עיר כמאן דמליא אע"פ שהוא רשות הרביס לפי שהוא כמקוף לגבי העיר שהוא חסוד ככלל העיר כד' אמות לענין תחום שנת וכן לנותן שס עירובו (לקמן דף ס"ג): גס חוק לעירובי של עיר יש לו ארבע אמות אלפסי אמה יחשב נמי כמאן דמליא:

הבא באילן שנוטה חוין ז"י אמות. פירש רש"י הלך למטה מעשרה עירובו עירוב דמני לאמריי פחות פחות מארבע אמות עד חוק ארבע אמותיו ולא הוצרך לפרש כן אלף משום שרואה להכשיר אפילו הניחו ברחוק הרבה מארבע אמותיו דלם לא היה נוטה אלף שנת אמות שזו חוק לארבע אמותיו יכול להבדיל גבם אחת ומהר"י מפרש דלפילו נמופלג טובא יכול להוליכו כבת אחת עד מקוס שביחמו * דכיון דעיקרו מדרמילית שוב אינו מתחייב בהנחתו אלף משום שנות: דהדר